

і за тривалістю етапів онтогенезу і вегетаційного періоду. Отримані дані можна використовувати для прогнозування рівня продуктивності та врожайності, а також для прогнозування стійкості різних ліній пшениці до мікроміцетів-фітопатогенів.

УДК: 633.11:631.52

О.В. БАБАЯНЦ, М.А. БУШУЛЯН

Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннезнавства та сортовивчення, Україна

СТІЙКІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ДО ЗБУДНИКІВ ФУЗАРІОЗУ КОЛОСУ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ

Фузаріоз колосу та зерна є потенційно небезпечною хворобою на півдні України. Хоча хвороба носить локальний характер, її розповсюдження та інтенсивний розвиток у вологі роки призводить до значних кількісних та якісних втрат урожаю. Величезна кількість спор фузаріїв, сприятливі погодні умови для успішного зараження колосся в фазу цвітіння призводять до епіфітотії хвороби.

За результатами наших багаторічних досліджень видового складу фузаріїв на півдні України виявлено, що домінуючим видом є *Fusarium graminearum* Shwabe (Бабаянц, 2011). З меншою частотою, але також щорічно і особливо у вологі та прохолодні роки, зустрічається *F.culmorum* (W.G.Smith) Sacc. Їх супроводжують *F.macroceras* Wollenw. & Reinking, *F.sporotrichioides* Sherb та ще близько 20 видів та різновидів фузаріїв, що різняться за поширенням та патогенністю.

У відділі фітопатології та ентомології Селекційно-генетичного інституту ведеться пошук та створення стійких форм та ліній з метою їх подальшого використання у селекції як джерел стійкості до збудників фузаріозу. За період 2011-2015 рр. у фузаріозному інфекційному розсаднику стійкістю до фузаріїв відзначилися сорти зарубіжної селекції ACW 12787, Livius, Lukillus, Konia, селекційні лінії КП 203-09, КП 204-09, КП 217-09, КП 215/11, КП 216/11, КП 164/12, СП 2384/08, СП 2393/08, СП 307/10, СП 3745/10, СП 3746/10, СП 2959/12, СП 124/13, СП 478/13, СП 779/13, СП 1727/13, СП 1735/13, СП 2316/13, СП 2016/14, СП 2447/14, СП 2824/14, СП 2956/14.

На основі деяких з них створено цінний вихідний селекційний матеріал, аналоги кращих сортів селекції СГП. Разом із О.І. Рибалкою та М.А. Литвиненком створено сорти пшениці озимої м'якої Княгиня Ольга, Вихованка одеська, Ластівка одеська. Окрім низки господарсько цінних ознак, вони мають групову стійкість до збудників основних захворювань.